

Avoin kirje maa- ja metsätalousministeriölle: CAP:n suunnitteluprosessin läpinäkyvyys ja maatalouspolitiikan ympäristötavoitteiden tiukentaminen

Arvoisa ministeri Jari Leppä,

Kirjoitamme teille kansalaisjärjestöinä, ympäristöliikkeenä ja kansalaisina vaatiem Suomen valtiota nostamaan EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) Suomen strategiasuunnitelman ympäristötavoitteita kunnianhimoisemmalle tasolle. Tämä pitää tehdä ottaen huomioon jo olemassa oleva tutkimusnäyttö ympäristön tilasta, joka osoittaa selvästi, että CAP:ia pitää parantaa merkittävästi kestävän ruoantuotannon edistämiseksi, luonnon monimuotoisuuden takaamiseksi sekä ilmastonmuutoksen hillitsemisen varmistamiseksi. Tällä hetkellä CAP:n uudistus ei kannusta tuottajia riittäviin ympäristötekoihin, vaan keskittyy ylläpitämään nykyisenlaista riittämätöntä järjestelmää, joka ohjaa varoja vain näennäisiin ympäristötoimiin. Maa- ja metsätalousministeriön on tunnustettava vastuunsa nykyisenlaisen Suomen maataloustuotannon aiheuttamasta ympäristön kuormituksesta sekä luonnon köyhtymisestä. Lisäksi CAP:n epäsuorat vaikutukset ilmastokriisiin ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen ovat nähtävissä myös muualla kuin Suomessa.

Vaatimuksemme ovat seuraavat:

1. CAP:n strategisen suunnitteluprosessin ja rahoituksen läpinäkyvyys

CAP on 387 miljardin euron tukipolitiikan väline (35% EU:n kokonaisbudjetista), joka otetaan yhteisistä verovaroista. Suomessa CAP:n rahoitukseen tullaan käyttämään vuosina 2021–2027 vuosittain noin 900 miljoonaa euroa EU:n rahoituksesta ja lisäksi 1 100 miljoonaa euroa Suomen omaa kansallista rahaa maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen. On ehdottoman tärkeää, että Suomen kansalaiset pystyvät seuraamaan ja vaikuttamaan päätöksentekoprosessiin sekä siihen, miten rahoitusta käytetään, sillä kyseessä on yleiset verotulot ja niiden käyttö. Avoin tiedotus ei tarkoita 1-2 webinaaria vuosittain, vaan avoimuutta siitä, milloin työryhmät kokoontuvat, keitä niihin kuuluu ja mitä niissä keskustellaan. Vain näin kansalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa oikea-aikaisesti päätöksentekoon.

2. Turvemaiden välitön ja tehokas turvaaminen

Suopellot ja -metsät tuottavat yhteensä yli 10% Suomen kasvihuonekaasupäästöistä. Samanaikaisesti puolet Suomen suoekosysteemeistä ja lukuisat suolajit ovat uhanalaisia. Jotta voimme suojella luonnon monimuotoisuutta ja vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ilmakehään, on välttämätöntä muuttaa CAP:ia ja luopua nykyisenlaisista huonoista käytännöistä kokonaan. Uusien turvepeltojen raivaaminen on lopetettava heti ja luonnonvaraiset suot on jätettävä koskemattomiksi. Olemassa olevien turvepeltojen hyödyntäminen edellyttää siirtymistä vähäpäästöisempiin viljelykäytäntöihin, kuten monivuotisten kasvien viljely ja pellon muokkaamisen välttäminen. Huonosti tuottavien turvepeltojen ennallistaminen soiksi on tärkeää, sillä ojitetun suon ennallistaminen lopettaa hiilen karkaamisen ilmaan ja palauttaa hiilensidonnan turpeeseen. Hiilivarastojen turvaamisen lisäksi tarvitaan nopeita päästövähennyksiä. Suomen hiilineutraaliustavoitetta vuoteen 2035 mennessä ei voida saavuttaa ilman turvemaiden perustavanlaatuisia hoitotoimenpiteitä ja turpeen energiakäytön lopettamista suunniteltua nopeammin.

3. Tiukemmat ympäristövaatimukset ja eläinten hyvinvoinnin parantaminen

Vaadimme ministeriötä lopettamaan kaiken ympäristölle haitallisen teho- ja maatalouden tukemisen. Ekojärjestelmä ja ympäristökorvausjärjestelmä tulee suunnitella niin, että ne palkitsevat tuottajaa ympäristöystävällisten tuotantomenetelmien käyttöönotosta, kuten pysyvien nurmien säilyttäminen, laidunten parempi hoito, maisemapiirteiden lisääminen ja luomuviljely. Tehoeläintuotannon tukeminen

tulee lopettaa ja tukea tuotannon siirtymistä vähemmän intensiiviseen, ympäristön ja eläinten hyvinvoinnin paremmin huomioivaan eläintuotantoon. Ruoantuotannossa kasvatettaville naudoille tulee taata laidunnus, sillä se edistää eläinten hyvinvointia ja maatalousluonnon monimuotoisuutta. Huomioiden eläintuotannon päästöjen merkittävän osuuden ruoantuotannon ilmastopäästöistä, tukia tulee ohjata kasviproteiinien tuotantoon ja kasvipöytäisten tuotteiden kehittämiseen ja menekinedistämiseen. Toimilla tulee olla tieteellisesti todetut positiiviset vaikutukset luonnon monimuotoisuudelle, ilmastolle ja eläinten hyvinvoinnille. Tuottajille tulee tarjota tarvittava tuki kestävien ratkaisujen tekemiseksi ja heitä, jotka tekevät enemmän ympäristön hyväksi, tulee palkita tulosperusteisesti.

4. Ainakin 30% Suomen maatalousmaan pinta-alasta luonnonmukaisessa maataloustuotannossa vuoteen 2030 mennessä

EU:n komissio suosittelee Pellosta pöytään -strategiassa, että EU:n maatalousmaan pinta-alasta vähintään neljänneksellä harjoitetaan luonnonmukaista maataloutta 2030 mennessä. Luonnonmukaisen maatalouden rooli ympäristöasioiden edelläkävijänä on tunnustettu. Komissio on jo suositellut Suomelle, että luomutuotanto otetaan huomioon valtion CAP-strategiassa sekä ympäristön takia että taloudellisiin perusteisiin. CAP-strategian valmistelussa on ehdotettu kasvattaa luomutuotantoa 20 prosenttiin vuoteen 2027 mennessä, mikä on sama kuin viime CAP-ohjelmakaudella. Vaadimme, että Suomen tulee pyrkiä korkeampaan tavoitteeseen, 30 prosenttiin. Suomessa luomutuotannon pinta-ala (14%) on jo EU:n keskimääräistä luomutuotannon pinta-alaa (8%) korkeampi, ja potentiaalia toimia suunnannäyttäjänä muille jäsenmaille.

5. CAP -toimenpiteet metsien luonnon monimuotoisuuden takaamiseksi

Metsät ovat Suomessa tärkein elinympäristö uhanalaisille lajeille, mutta metsäluontotyypeistä lähes 80% on uhanalaisia. Suomi ei ole ottanut käyttöön sille tarjottuja metsätalouden CAP-ympäristötukia Natura-alueilla eikä niiden ulkopuolella, ja talousmetsien luonnonhoidossa on yhä suuri rahoitusvaje. Metsätalouden tuista vain pieni osa menee luonnonhoitoon: Metsätalouden kannustejärjestelmä 2020-luvulla -mietintö (MMM:n julkaisuja 2021:2) antaisi vain kuudesosan MMM:n metsätalouden tuista metsäluonnon hoitoon vuoden 2024 jälkeen. Tässä suhteessa EU-tukien käyttö metsäluonnon hoitoon on perusteltua. Vaadimme, että Suomi ottaa käyttöön CAP -toimenpiteet talousmetsien luonnonhoitoa varten, ja osoittaa siihen vuosittain vähintään 8 miljoonaa euroa kuroakseen umpeen METSO-ohjelman puutteet metsänhoidossa.

Tämän kirjeen perusteella esitämme avointa tapaamista ministeriön kanssa keskustelemaan vaatimuksistamme ja varmistamaan, että ne otetaan huomioon.

Yhteistyöterveisin,

Sommer Ackerman, Milka Keinänen, Elsa Kivinen, Inka Järvelä ja Pirjo Apell

Animalia ry
Climate Move
Creatura Think & Do Tank
Dodo ry
Elokapina
Eläinkapina - Animal rebellion
Fridays for future Finland
Greenpeace Suomi
Luontoliitto
Maan ystävät
Oikeutta eläimille
Re-gen
Skey ry
Suomen eläinsuojelu ry
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Vihreän elämän suojeluliitto ry
Withdraw the CAP
Ilmastoisovanhemmat ry
Turun akateeminen eläinoikeusseura ry
Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden liitto ry